

SOĞUK SAVAŞ VE OLİMPİYATLAR

ÇEVİRİ

Allen GUTTMANN (1988), “The Cold War and the Olympics” *International Journal*, 43(3), 554-568.

Çev. Özgür YILMAZ

ozguryilmaz955@gmail.com

ORCID: 0000-0003-3020-8550

1952’den 1988’e, Helsinki’de başlayıp Seul’de sona eren oyunlarda, modern olimpiyatların en dramatik dramatik yanlarından biri Birleşik Devletler ve Sovyetler Birliği arasındaki spor rekabetiydi. Demir Perde’nin her iki tarafındaki propagandacılar Rus ve Amerikan sporcular arasındaki rekabeti iki ideolojik sistem arasındaki mücadelenin sembolü olarak sundu. Siyasal alanda oyunların önemi arttıkça, Olimpiyat takımının başarı ya da başarısızlığı, resmî olmayan madalya sayımlarına dayanmaya başladı ki; bu da koşan, atlayan, fırlatan, güreşen, binen ya da başka fiziksel aktivitelerde bulunan erkek ve kadın sporcuların performanslarını gölgede bıraktı. Başkan Carter’ın 1980’de Olimpiyatları boykot etme kararını diplomatik bir silah olarak kullanması, oyunların masum karakterinin uluslararası mücadeleye dahil olmasına yol açtı. Sovyetler Birliği’nin 1984’teki benzer kararı bu yüzden kimseyi şaşırtmadı.

I

Rusya Çarlığı 1912’de Olimpiyat Oyunları’na katılıp kayda değer bir atletik başarı elde edemese de SSCB, burjuva sporunun karakteristiği olan rekabetçilikten ziyade müşterek bir fiziksel kültür anlayışı geliştirdi. O zamanlar Baron Pierre de Coubertin ve birtakım başka aristokratlar tarafından yönetilen Uluslararası Olimpiyat Komitesi’nin (UOK), SSCB’nin katılımına yönelik samimiyetini belirlemek zordu. Her ne kadar Komite’nin uluslararası katılıma yönelik idealist dürtüleri varsa da, Komite üyelerinin gerici toplumsal ve ekonomik görüşleri, yeni rejime korku ve kuşkuyla bakılmasına yol açıyordu. Bu süreç zarfında Sovyetler Birliği, Komünist Enternasyonal’in bir uzantısı olarak 1921’de Kızıl Spor Enternasyonalini kurarak Olimpiyat Oyunları’na rekabet etmeyi seçti. Sovyetler Birliği, Yeni Ekonomi Politikası ile birlikte rekabetçiliğin daha olumlu bir formuna adapte olduğunda, yöneticiler 1928’de ilk Spartakiad Oyunları’nı organize etti ve Sovyet atletlerin yanı sıra yabancıları da hünerlerini sergilemeleri için Moskova’ya davet etti. SSCB bununla Amsterdam’da gerçekleşecek 9. Olimpiyat Oyunları’ndan önce dikkat çekmeyi umdu ancak Sovyet vatandaşlarının yoğun katılımlarına rağmen Spartakiad Oyunları uluslararası anlamda Olimpiyatlar’a rakip olamadı.

Sovyetler Birliği’nin Olimpiyat Oyunları’na yönelik tavır değişikliği, II. Dünya Savaşı’nın hemen ardından geldi. Savaşın ardından büyük güç durumuna ulaşmanın ve Birleşmiş Milletler’de bir rol kabul etmenin ardından Josef Stalin, Sovyetler Birliği’nin inatçı atletik izolasyonuna bir son vermeye karar verdi ancak bu kulübe katılım sürecinin UOK kararıyla gerçekleşmesi gerekiyordu. Başkan Sigfrid Edstrom’un 1945’te belirttiği gibi savaş sonrası süreçte “En büyük sorun Rusya sorusu olacaktı” . (Aslında UOK’nin en büyük problemi Nazi ve Faşist partilere katılan Alman ve İtalyan meslektaşlarıydı ancak bu başka bir konu). Her ne kadar atletlerin zihnindekiler üyelerin zihnindekilerle benzer olmasa da Edstrom, Başkan Yardımcısı Avery Brundage’a “Avrupa’nın her yerinde genç atletlerimiz, Rusya’nın atletlerinin katılacak olması hakkında çılgına dönüyor” şeklinde yazmıştı. Basılı belgeler ve arşiv kayıtları incelendiğinde Sovyet katılımına yönelik UOK liderleri arasından gelen önemli bir itiraza rastlanmamaktadır. UOK liderleri genel olarak komünizme, özel olarak Sovyetler Birliği’ne yönelik hoşnutsuzluklarına rağmen evrensellik ilkelerini uygulamaya hazır görünüyordular. Brundage 1944 gibi erken bir dönemde şu yorumu yaptı: “Eğer Ruslar, [Uluslararası Sporlar] Federasyonların ve Uluslararası Olimpiyat Komitesi’nin kurallarını ve düzenlemelerini kabul ederse, üye olmamaları için bir neden olmaz” .

Maalesef Ruslar bu kuralları ve düzenlemeleri kabul etmekte isteksizdi (tabi diğer yandan komünist olmayan dünya ile temasa geçmekte de). İlk büyük engel amatörlük kuralıydı. En iyi Sovyet atletler devlet-destekli (çoğu zaman ordunun ya da polis teşkilatının üyeleri). Resmî olmayan dünya rekorları gibi yıldız performansları, otomobil, apartmanlar ve nakit para ile ödüllendirildi. İkinci zorluk ise devlet ve ulusal Olimpiyat Komiteleri arasında bir ayrım gerektiren Olimpik Anlaşma idi. Bir UOK toplantısında öfkeli bir üyenin siyasi müdahaleden şikâyet etmediği çok nadir olmuştur ancak yeni oluşturulan Sovyetler Birliği Ulusal Olimpiyat Komitesi tamamen devlet kontrolündeydi ve UOK'deki kimse Stalin'in onlara ya da herhangi başka bir organizasyona bu bağımsızlığı vereceğini sanacak kadar aptal değildi. Brundage, 1950'de Arnold Lunn'a "Burada bir Rus Olimpiyat Komitesi nasıl özerk olabilir" diye yazdı, "Anlamıyorum". Yine de UOK içerisinde etkileri belirleyici olan Edstrom ve Brundage Sovyet spor yöneticilerinin güvencelerini kabul etmeye karar verdi ve amatörlük kuralı ile Ulusal Komite'ye bağlılık ihlallerini görmezden geldi. Sovyetler Birliği'ne 1954'te yapılan bir geziden sonra, artık UOK başkanı olan Brundage SSCB'nin sporcularına sağlamaya devam ettiği "kişisel ayrıcalık ve maddi ödüller"i kabul etmeyi reddetti. Birleşik Devletler Olimpiyat Derneği Yasal Danışmanı John T. McGovern, Brundage'ın hayret verici naifliği hakkında kaygılıydı; gelen cevap da kanunlara sıkı sıkıya bağlıydı: "Ruslar, Olimpiyat kurallarını bildiklerini ve onlara uyacaklarını söylediler". Ona bunun söylendiğine ve Sovyetler Birliği'nin bu kurallara uymayacağına dair herhangi bir şüphe yoktu.

Sovyetler Birliği UOK'ye katılmadan önce, bazı uluslararası spor federasyonlarına katılmak zorundaydı. Atletizm alanını kontrol eden Uluslararası Amatör Atletizm Federasyonu'na katıldılar. Federasyona önerilen anlaşmaya göre Rusça resmî bir dil olarak kabul edilecek, yönetici konseyde SSCB'ye bir koltuk verilecek ve (faşist bir hükümet tarafından yönetilen) İspanya ihraç edilecekti. Exeter Markisi (UOK'nin de önemli bir yöneticisiydi) tarafından yönetilen federasyon, Sovyetler'in taleplerini reddedince anlaşma suya düştü. UOK SSCB'yi Olimpiyat ailesine davet edeceği vakit Sovyetler Birliği bu taleplerini yineledi. Bir kez daha bu talepler reddedildi ve bu sefer SSCB taleplerden vazgeçti. Viyana'da Mayıs 1951'de gerçekleşen kabul oylamasında üç çekimser oy olsa da, UOK üyelerinden kimse karşı oy vermedi. "UOK'yi SSCB'de temsil edecek" bireysel üyeleri seçme vakti geldiğinde (bu, UOK'nin ilişkileri canlandırma biçimiydi), komite Kremlin'in Konstantin Andrianov'u Viyana'ya gönderdiği şekilde bilgilendirildi. Bu Rusların UOK'nin resmî dillerinden ikisini de bilmemesi, ekstra bir tavırdı. "Ruslar kendi UOK üyelerini kendi seçtiklerini duyurdukları zaman, Edstrom öfkeleni ve piposunu masaya şiddetle çarptı. Ardından Ruslara UOK kurallarını anlattı ve odadan çıkmalarını emretti". UOK üyeleri Sovyet mahcubiyeti karşısında kıkırdadı ama şu soruya cevap veremediler: Eğer Andrianov'u reddederlerse, onun yerine kimi seçeceklerdi? Kimseyi. Andrianov seçildi ve grubun kurallara uymadaki isteksizliği bir yıl sonra Aleksei Romanov'un atanmasını getirdi.

Andrianov ve Romanov seçilince, Olimpiyat hareketini yönetim yapısı içinde karmaşık ve uzun bir bürokratik mücadele başladı. Sokaktaki adama (ya da kadına) göre, Üçüncü Dünya'dan bir başkan yardımcısı gibi meseleler ya da UOK üyelerinin her ulusal komiteyi temsil etmesi gibi meseleler ufak şeylerdi. Kamuoyunun dikkati ister istemez spor etkinliği olarak Olimpiyatlar'daydı. 1952 Helsinki'den 1976 Montreal'e kadar oyunların siyasetin bir devamı olarak görüldüğü, yaygın bir algı vardı. Amerikan cephesinde bu algı resmi değildi, en azından ilkesel olarak liberal bir organizasyonda sosyalistlere oranla kibarlık hakimdi. Sovyet cephesinde ise kapitalist uluslara karşı kazanılan atletik başarılar resmi olarak tanınan amaçlardı ve Sovyet, Macar ya da Çek atletler tarafından kazanılan her bir zafer ideolojik üstünlüğün bir sembol olarak görülüyordu. Vladimir Kuts ve Ludmilla Touresheva gibi atletler "Yeni Sosyalist İnsan"ın sembolleri olarak sunuluyordu. Puan sistemiyle alakalı olarak bir fikir birliği yoktu ama tarafsız gözlemciler Birleşik Devletler'in 1952-1968 arası mücadeleyi kazandığı yönündeydi, SSCB ise 1952 ve 1976 arasında diğer oyunlarda büyük bir başarı kazanmıştı. Varşova Paktı'nın atletik başarılarındaki ironik sonuçlardan biri Birleşik Devletler ve diğer Kuzey Atlantik Antlaşması Örgütü (NATO) üyelerinin ilk kez Moskova ve Leipzig'de gerçekleşen devlet destekli spor sistemini taklit etmeye başlamasıydı.

II

Liberal teori minimalist bir devleti onayladığı için spordaki “politik müdahaleyi” onaylamaktaydı, ki bu da ayrıca ironikti çünkü Soğuk Savaş sürecinde Olimpiyatlar’ı politik bir silah olarak kullanıp boykot eden Birleşik Devletler’di, Sovyetler Birliği değildi. Oyunlar, elbette ki her daim iki sebepten politiktir. İlk olarak, de Coubertin ve UOK’deki Olimpiyatçı yol arkadaşları uluslararası uzlaşma sürecinde oyunları bir araç olarak kullanmıştı. İkincisi ise oyunların teorik olarak her ırk, din, etnisite ya da ideolojiden atletlere açık olması şartıydı. (UOK’nin oyunları kadın atletlere açmaya gönülsüz olması ayrıca politiktir.) Boykot gerçekliği ya da tehdidi oyunlardaki politik etkilerin görmezden gelinmesini imkânsız hâle getirdi. 1980’den önceki ilk Olimpiyat boykot tehdidi ya da uygulaması, Amerikan spor yöneticilerinin 1936 “Nazi” Olimpiyatları’nı boykot etme arzusuydu ve Afrikalı ulusların 1976’da UOK’nin, Yeni Zelanda’nın Güney Afrika ile olan rugby bağlantısını reddedişini protesto etmek için ayrılmasıydı (Güney Afrika, Olimpiyatlar’dan kovulan ilk devlet oldu).

Boykot dramı, 1980’de Moskova Radyosu 28 Aralık 1979’da Sovyetler Birliği’nin Kâbil yönetimi tarafından Afganistan’a müdahale etmesi için çağrılmasını duyurmasıyla başladı. Birleşik Devletler yönetiminin uygun seçenekleri oldukça kısıtlıydı. Diplomatik protestolar yarasızdı. Ekonomik misillemelerin politik geri dönüşleri oluyordu. Ayrıca Sovyetler Birliği, Güvenlik Konseyi’nde bu önerileri veto edebilirdi. Bir Olimpiyat Boykotu oldukça zayıf ve etkisiz bir silahtı; fakat oldukça uygundu, politik olarak ise ekonomik terimlerle söylemek gerekirse ucuz ve cazip bir şekilde eldeki en iyi ihtimaldi. Bu tarz bir aksiyon alma gerekliliği, Tahran’daki Amerikan rehinelere ilgili süren uzatmalı krizin Başkan Carter’ın zihnini etkilediği muhtemeldir. Başkan, 4 Ocak’ta bir Olimpiyat boykotunun gelebileceği sinyalini vermişti ve ayın 20’sinde bu ültimatoyu duyurdu: Sovyet geri çekilmesi ya da Amerikan boykotu.

İronik bir şekilde Başkan’ın Olimpiyat Sporları Komisyonu’na Yönelik Final Raporu’nda (Final Report of the President's Commission on Olympic Sport) (1977), “bir atletin uluslararası mücadeleye katılma hakkını kısıtlayan hükümet eylemleri” eleştirilmişti . Ancak Carter, kanunlara uyacak bir durumda değildi. Birleşik Devletler Olimpiyat Komitesi Başkanı Robert Kane bilgilendirildikten sonra, bu kararı reddedebilirdi, bu sırada Carter, “Ben... Birleşik Devlet Olimpiyat Komitesi’ne, diğer ulusal Olimpiyat Komiteleri ile işbirliği halinde olarak, Uluslararası Olimpiyat Komitesi’ne eğer Sovyet tankları önümüzdeki ay içinde Afganistan’dan tamamen çekilmezse Moskova’nın iyi ve huzurlu bir festivalin kutlanamamasındaki yegâne sorumlu olacağını söylemesini öneririm” şeklinde bir açıklama yaptı. Carter’ın bu siyasi talebine yanıt olarak Kane, “eğer politik yargılamalar yapmaya başlarsak bu Oyunlar’ın sonu olur” şeklinde konuştu. Sporcular, Carter’ın önerisine çok daha az hevesliyken, Carter tarzı olmayan şekilde sertleşti: “Diğer ulusların gidip gitmeyeceği hakkında bir şey söyleyemem. Bizimkiler gitmiyor”.

24 Ocak’ta Temsilciler Meclisi’nin bir üyesi Carter’ın boykot önerisinin 386’ya 12 oyla kabul edildiğini teyit etti. Senato 29’da 88’e 4 oyla bunu takip etti. Birleşik Devletler Olimpiyat Komitesi’nin (BDOK) konuyu farklı bir yönden ele alması beklenebilirdi. Tüzüğün 9. maddesi şöyle diyordu: “BDOK’nin hiçbir üyesi, hiçbir amatör atletin Olimpiyat Oyunları’nda yarışma fırsatını reddedemez, ya da reddetmekle tehdit edemez.” 3 Ocak’ta Komite’nin Yetkili Müdürü Don Miller boykota karşı olarak konuştu ancak bu muhalefetin altı hızlıca boşaltıldı, Beyaz Saray yalnızca Olimpiyat sporlarına federal desteği kesmekle değil, aynı zamanda BDOK’nin diğer gelir kaynaklarına vergi getirmekle tehdit ediyordu. Komite kararını vermek için toplandığında Başkan Yardımcısı Mondale abartılı bir şekilde şöyle konuştu: “Tarih nefesini tuttu, burada tehlikede olan uygar dünyanın güvenliğinin geleceğinden daha azı değil” . BDOK 12 Nisan’da 1604’e karşı 797 oyla teslim oldu. Kane ve diğerleri tarafından yapılan sudan bir marzet, bunun gerçekten bir ulusal güvenlik meselesi olduğu yönündeydi.

Atletlerin çoğu politik amaçlardan ötürü hayallerinin katledilmesinden oldukça üzgündü. Pentatloncu Jane Frederick, “Bu sefer ne şekilde sonuçlanırsa sonuçlansın, şu sonucu kabul etmeliyim: Ben bir piyonum” yorumunda bulundu. Yüksek atlamacı Dwigh Stones gibi diğerleri

atletik kariyerlerinin ulusal meseleler tarafından bölünmüş olmasından ötürü gururluydu. Kamuoyu hiç şüphesiz Carter'ın arkasındaydı. 2 Şubat'ta yayınlanan bir anket halkın %73'ünün boykotu desteklediğini gösteriyordu.

Carter'ın boykotu hissettirdiği ilk gün olan 4 Ocak ile ultiatomun verildiği 20 Ocak arasında telaşlı bir diplomatik hareketlilik söz konusuydu. Muhammed Ali bir görevle, uluslararası siyasete yönelik ilgisizliğinin liderleri öfkelenildiği Afrika'ya gönderildi; Carter zaten bu karmaşayı tahmin etmişti. NATO müttefikleri ile olan işbirliğini Carter kendisi halletmişti. İlk elden Büyük Britanya'da bir problem yok gibi görünüyordu. Başbakan Thatcher 17 Ocak'ta boykot hareketine katıldı ve Avam Kamarası 18 Mart'ta yaptığı oylamada 315'e 147'lik bir çoğunlukla boykotu kabul etti. Bir hafta sonrasında Britanya Ulusal Komitesi, sözcü Dennis Follows'un ağızyla bağımsızlık retoriğini devam ettirdi ve hükümeti reddetti; hükümet de intikamını askeri personelin Moskova'ya gitmesine izin vermeyi reddederek aldı. (Avustralya komitesi de atletlere oyunlara katılmamaları için 6000\$ ödedi). Britanya'nın ihaneti Carter için kesinlikle bir mağlubiyetti.

Çin Halk Cumhuriyeti 1 Şubat'ta boykota katıldı ancak Batı Avrupa'dan gelen ilk cevaplar olumsuz yöndeydi. Dışişleri Bakanı Cyrus Vance, Lake Placid'teki Kış Olimpiyatları'na katılarak seromonide yaptığı siyasi konuşmada birçok Avrupalıyı kızdırmıştı. UOK Başkanı Lord Killanin hatıralarında "Vance'ın konuşması," diye yazdı, "herkes tarafından mutlak bir sessizlikle karşılandı". UOK'nin 27 üyesinin tamamı Vance'ın katılımını reddetmeye yönelik oy kullandı. 5 Mart'ta on sekiz Avrupa ulusal komitesi üyesi boykota yönelik muhalefet oylarını kullandı. Almanya Federal Cumhuriyeti takımının Moskova'daki en güçlü mücadelelerden birini vermesi beklendiğinden, eğer Alman takımı giderse, Carter'ın bu isteksiz müttefiki gitmemesi yönünde ikna etmesi daha önemli hale gelecekti. Neredeyse tüm partiler boykota karşıydı. Hristiyan Demokratlar ve Özgür Demokratlar her ne kadar hizaya gelse de, Carter'ın Sosyal Demokratları kendi safına çekmesi için büyük bir efor sarf etmesi gerekiyordu. Batı Alman hükümeti, böylece Alman Ulusal Komitesi'ni boykota karşı tavrından caydırmaya çalıştı. Almanların isteksizliğinin bir nedeni UOK üyesi ve Alman Ulusal Komitesi lideri Willi Daume'ydi; Daume'nin Lord Killanin'den sonraki UOK başkanı olması bekleniyordu (Ve seçimler Moskova'daki oyunlarda gerçekleşecekti). Alman atletler, Birleşik Devletler'deki meslektaşlarına kıyasla daha az şikâyetçi, daha iyi organize olmuş durumda ve daha netlerdi. 16 Mart'ta hükümetlerini Amerikan baskısına karşı koymaya çağırdılar ama Bundestag 25 Mart'ta boykot kararı aldı. Çetele 446-8-9 şeklindeydi. Alman Ulusal Komitesi politik baskıyla çöküşe uğradı ve 15 Mayıs'ta hizaya geldi: Fransız Ulusal Komitesi'nin 23-0-1 şeklinde sonuçlanan oylamasının ardından oyunlara katılma kararını almasından iki gün sonra. Alman Komitesi'ndeki oylama sonuçları birbirine yakındı: 59-40.

Ulusal komitesi boykota katılma kararı alan Norveç dışında Avrupa'nın geri kalanı Almanların aksine bağımsız karar alan Fransızların izinden gitti. Kanada Başbakanı Joe Clark uygulamada hiçbir etkisi olmadığı için boykota kişisel olarak karşı olduğunu dile getirdi. 27 Ocak'ta fikrini değiştirdi. Kanada (26 Nisan), İsrail (22 Mayıs) ve Japonya (24 Mayıs) yarısı boş olan Amerikan çoğunluğuna katıldı; Carter'ın ikna kabiliyetinin Amerika'ya askeri ya da ekonomik olarak bağımlı olan devletler haricinde ya da İslam dünyasında Afganlar ile dayanışma duygularını paylaşan yerel rejimler haricinde etkisi olduğunu söylemek zordu. Sonuç olarak 62 ulus boykota katıldı, 81'i ise oyunlara katıldı.

Sovyetler'in bu sürece verdiği yanıt birçok yönden en ilginçiydi. "Sovyetler Birliği başından beri boykotun Afganistan işgaliyle alakalı olduğunu reddediyordu". Açıklamalar arasında bunun yerine şu öne çıktı: Başkan Carter'ın seçim yılında düşüşe geçen popülaritesini artırmaya ihtiyacı vardı ve NATO militarizmi barışçıl işbirliği şansını yok etti ve Amerikalılar Moskova'nın Olimpiyat ev sahipliğinde gerçekleşecek başarılarını düşünemediler. Tass boykotun Olimpiyat Tüzüğü'nü, Helsinki uyum görüşmelerini, Birleşik Milletler Tüzüğü'nü ve 8 Kasım 1978 tarihli Amatör Spor Anlaşması'nı ihlal ettiğini duyurdu. Sovetsky Sport, Boykot'un Birleşik Devletler Anayasası'na karşı olduğunu söyledi. Carter tarafından ortaya konan gerekçelerden bahsedilmedi.

III

Sovyetler Birliği ve ittifaklarının boykotun etkilerini en düşüğe indirmesine ve oyunlarda, birçok ulusun bayraklarını açmaktan ve milli marşlarını okumaktan kaçınarak kendilerini Olimpiyat sembolizmine adayarak gerçekleştirdikleri protestolara rağmen Moskova 1980 oyunlarının tüm zamanların en görkemlisi olduğunu iddia etti. Bu cesur kelamlara rağmen Amerikalı, Kanadalı, Alman ve Japon takımlarının yokluğunda oyunlar ciddi anlamda zarar gördü.. David Kanin'in değerlendirmesi yerindeydi: "SSCB Olimpiyatlardaki uluslararası meşruiyetini kaybetti".

Sovyetler'in olası intikamı 1984'te, Carter'ın 1980'de boykotu ilk hissettirdiği andan itibaren tartışılan oyunların Los Angeles'ta gerçekleşeceği ana kalacaktı. Sovyet katılımı sorusu 8 Mayıs 1984'te yanıt buldu ve SSCB Ulusal Komitesi şu açıklamayı yaptı:

Şovenist hissiyatlar ve Sovyet karşıtı histeri Birleşik Devletler'de kamçılanıyor. Her türden aşırılık yanlısı örgütlenmeler ve gruplar faaliyetlerini arttırdılar; Sovyet delegasyonunun ve Sovyet atletlerinin kalmaları için "katlanamayacağı durumları" oluşturmak için çalışıyorlar. SSCB'ye düşmanlık üzerinden kurulan siyasi gösteriler hazırlanıyor ve SSCB Ulusal Olimpiyat Komitesi'ne, Sovyet atletlerine ve memurlarına yönelik açık tehditler sıralanıyor. Sovyet karşıtları, sosyalizm karşıtı organizasyonları Birleşik Devletler yönetimince kabul ediliyor. Yaptıkları, kitle medyasınca yayınlanıyor. ... Washington, Olimpiyat Tüzüğü'nün koyduğu kuralları gözlemlemeye yönelik istekli bir güvence verdi. Amerikan tarafının yaptığı uygulamadaki işler, nendense, tüm atletlerin güvenliğinin sağlanması, haklarına ve haysiyetlerine saygı gösterilmesi ve oyunların normal şartlarda gerçekleşmesine yönelik bir çaba sarf edilmediğini gösteriyor. ... Bu koşullarda SSCB Ulusal Olimpiyat Komitesi Sovyet sporcularının Oyunlar'a katılmasının imkânsız olduğunu açıklamak mecburiyetindedir.

Bu açıklamada bir motivasyon kaynağı olarak intikam görülmemektedir.

Bazıları bu kararı tahmin etse de birçok yorumcu kararı sürpriz olarak yorumlar. Sovyetler Birliği 1983-4 sonbahar ve kış aylarında Los Angeles'taki hazırlıklara yönelik rahatsızlığının ipuçlarını vermeye başlamıştı. Bu dönemde California eyalet meclisi 1 Eylül'de Kore Hava Yolları'na ait bir uçağın Sovyetler tarafından imha edilmesine sinirlenmiş bir şekilde Birleşik Devletler'de gerçekleşecek oyunlara, Sovyet sporcularının girişinin engellenmesine yönelik bir oylama talep etmişti. Sovyet Ulusal Komitesi Başkanı Marat Gramov 7 Aralık'ta Sovyet takımının oyunlardan çekilmesi için bir gerekçe olmadığını belirtmişti. Los Angeles'ı ziyaret eden Gramov ayarlamalardan dolayı memnun görünüyordu (bu ayarlamalara Aeroflot uçuşlarına ek izinler ve bir Sovyet yolcu gemisinin Long Beach'e demirlemesi de dâhildi). 6 Şubat'ta, Saraybosna'daki Kış Oyunları'nda Konstantin Andrianov (halen UOK üyesi olan), Los Angeles Olimpiyat Organizasyon Komitesi'nin (LAOOC) harika bir iş çıkardığını söylemişti. Onun genç meslektaşısı Vitaly Smirnov da Sovyet atletlerin güvenliğine dair herhangi bir endişeleri olmadığını ifade etmişti.

Bunun hemen ardından Yuri Andropov hayatını kaybetti ve onun yerine Konstantin Chernenko getirildi. Sovyet liderliğindeki bu değişimin bir fark yaratıp yaratmadığını belirlemek zordu. LAOOC Başkanı Paul Ziffren'e göre fark yaratmıştı. Sovyet rejiminin kapalı kutu doğası gereği Kremlin'in ne zaman aynen karşılık stratejisi uyguladığını fark edemeyiz ya da Politbüro'nun- Sovyet Ulusal Komitesi'nin ya da Sovyetler Birliği'nin ittifaklarının hükümetlerinin ya da ulusal komitelerinin- bu stratejiyi ne zaman ayarladığını kestiremeyiz. 24 Nisan gibi geç bir tarihte UOK Başkanı Juan Antonio Samaranch Sovyet ve Amerikan yetkilileriyle Lozan'da yaptığı görüşmenin ardından bir duyuru yaptı: "Olimpiyat semalarında biriken kara bulutların ortadan kaybolduğunu veya son derece yakın bir zamanda yok olacaklarını söyleyebiliriz".

Kremlinolojistler hariç herkes için Politbüro'nun iç tartışmalarına yönelik spekülasyonlar gereksizdir ve belki Kremlinolojistler için de gereksizdir, ancak bu karar ardındaki motivasyon merak uyandırıcıdır. Los Angeles polisi ve Federal Soruşturma Bürosu çoğu zaman beraber iyi çalışmasalar da Sovyet kuşkularını uyandıracak güvenlik önlemlerinin yetersizliğine ya da atletlerin güvenliğine dair emareler yoktu. Yerel siyasi güçmenler tarafından yapılan ajitasyon

tehdidi vardı ama LAOOC Genel Merkezi'ne yönelik gerçekleşen gösteriye katılım 100 kişiden daha azdı ve bir milyon isme ulaşması beklenen bir dilekçe ancak bu sayının yüzde 0,01'ine ulaşabilmişti. Sovyet yetkililer Amerika'nın siyasi koşullarının bir propagandaya yol açabileceği hakkında yeteri kadar bilgilendirilmiş olmalı. Kararlarını duyurdukları 8 Mayıs tarihinden önce bir protesto ihtimali hakkında bilgilendirilmemiş olmaları tasavvur edilemez. Onyıllar boyunca uluslararası spor etkinlikleri Varşova Paktı uluslarından Batı'ya kaçan atletlere şahit oldu ancak 1956'da Melbourne'de gerçekleşen oyunlarda Macar Devrimi'ne yanıt olarak gerçekleşecek bir toplu göçten korku duyulmuyordu. Ziffren, güvenlikten endişe duyulduğu açıklanan Sovyet açıklamasını "net bir şekilde absürt" olarak nitelemişti.

Devlet yönetiminden duyulan önemsiz rahatsızlık suçlamaları Doğu-Batı ilişkilerinde hep var oldu ancak önemli bir olay 1 Mart tarihinde Reagan yönetimi SSCB'nin Olimpiyat Ataşesi Oleg Yermishkin'e vize vermeyi reddetmesiydi. Amerikalı yetkililer Yermishkin'i KGB ajanı olarak tanımlamıştı. Yermishkin'in gerçekte, hızlandırılmış spor eğitimi almış olan resmi bir ajan olduğuna yönelik çok az kuşku vardı. LAOOC Yöneticisi Peter Ueberroth, yönetimin bu olayı hasıraltı etmesini sağlayamadı ama bunun için ciddi bir çaba sarf etti. Alman Demokratik Cumhuriyeti, standart Birleşik Devletler vize başvurusu hakkında şikâyetlerde bulununca Ueberroth dışişleri bakanlığını bu sorgulayan dillerini değiştirmesi yönünde ikna etti. Bazıları Sovyetler Birliği'nin Amerikan takımının "ev sahipliğinin" bir avantaj haline gelmesinden korkmuş olduğuna ilişkin tahminlerde bulunur. Bu Ueberroth'un fikriydi, ancak Amerikalılar 1976 Montreal'de görüldüğü üzere Sovyetler Birliği ve müttefiklerinden daha iyi olmaları olası değildi ki orada Sovyetler Birliği ve Alman Demokratik Cumhuriyeti Birleşik Devletler'i 49 ve 40 altın madalyaya karşı 34 ile geçmişti. Dünya rekortmenleri arasında yapılan bir araştırma Sovyetler Birliği ve müttefiklerinin Los Angeles'ta atletik bir küçük düşürmeye maruz kalma ihtimalini düşünmeye dair bir neden görememiştir. Kısacası, SSCB'nin kararının 1980'in açtığı zararın intikamını almak ile ilgili olduğuna dair çok az kuşku vardır. Ueberroth'un oyunlardan sonra dediği gibi: "[1980'in] Onlara nasıl acı verdiğini biliyorum".

1984'te ne kadar zarar verilmişti? SSCB ve 16 müttefiki katılmadı ancak LAOOC 140 takımı ağırladı, bunlardan biri de Romanya'ydı (izleyiciler tarafından muazzam bir coşkuyla karşılandılar). Herhangi bir ciddi olay gerçekleşmedi. Ev sahibi takımın hâkimiyeti Amerikan izleyicileri mest etti ama milliyetçi heyecanları inkâr etmek için yetersizdi. LAOOC Ueberroth'un diktatöryel yönetimi altında televizyondan ve sponsorların iş birliğinden o kadar kazandı ki komite 200 milyon doların üzerinde 'fazlalık' (yani, kar) açıklamak durumunda kaldı; Washington ve Moskova'daki propagandacılar bir ağızdan şunu söyledi: "Size söylemiştik."

Propaganda savaşının en garip anlarından biri BDOK Başkanı William E. Simon'ın hem Sovyetler Birliği'ni hem de Birleşik Devletler'i oyunlara politik müdahaleyle suçlamasıyla yaşandı: "Olimpiyat hareketindeki en baskı yaratan sorun, dışişlerinin bir devamı olarak gören hükümetlerin müdahalesi olmadan ne kadar sağ kalabileceğidir. Hitler'in 1936 Berlin Oyunları'ndaki Aryan üstünlüğü fikri son zamanlara kıyasla oldukça ılımlı görünüyor: 1972'de Filistinlilerin Münih'teki terör saldırısı, 1980'de Amerika'nın liderliğinde, Sovyetler'in Afganistan işgaline karşı protestosu ve şimdi Sovyet boykotu". Simon'ın görüşlerinin Carter'ınki gibi bir kampanyaya yol açıp açmayacağını merak konusu haline geliyor.

Sovyet sporu üzerine çalışan en önemli Batılı otorite olan James Riordan, Reagan yönetiminin "Sovyetler Birliği ve müttefiki ulusları Olimpiyatlardan büsbütün çıkarmasa da hoş olamayan bir ikileme zorladı. Birleşik Devletler'in Komünist ulusları Los Angeles'tan uzak tutmak için ortaya koyduğu inanılmaz çabalar ve Birleşik Devletler'in bağımlı devleti Güney Kore'nin 1986 Kış Olimpiyatları'na ev sahipliği yapacağı fikri yeni uyumlaştırılmış Batı politikasına verilebilecek örneklerden ikisidir" iddiasında bulunmuştur. Bu tarz bir iddiayı kanıtlamak ya da göz ardı etmek için çok az delil vardır ancak Romanya takımının 1984'te coşkulu bir şekilde karşılanması, Katarina Witt'in ve 1988'de Calgary Olimpiyatları'nda diğer atletlere yapılan özel muamele, Seul'de Sovyet katılımına yönelik soğuk kabul, Riordan'ın teorisine yönelik şüpheleri artırmaktadır. Eğer Reagan yönetimi ve NATO müttefikleri SSCB atletlerini

boşluğa çekmeye çalışsaydı, kamuoyunu bu projelerinin arkasında toplamaları için bir şey yapmaları gerekmezdi. 1988 yaz oyunlarını boykot eden tek büyük spor gücü Küba'ydı. Ne Beyaz Saray ne de Kremlin Castro'nun kararını değiştirmeye yönelik bir şey yapmadı. İlk akla gelen, Birleşik Devletler ve Sovyetler Birliği arasındaki Soğuk Savaş'ın atletik rekabetlerde daha katı bir biçimde sürmesidir.

